

Вакцина против грип е достапна и се употребува во светот повеќе од 60 години. Таа е безбедна, ефикасна и најсигурна мерка за превенција на грипот и за редуцирање на импактот (последниците) од епидемија.

За луѓето кои се во посебен ризик, СЗО препорачува спроведување на вакцинација на годишно ниво, како најдобра cost-effective стратегија за намалување на морбидитетот (заболувањето) и морталитетот (смртноста) кои се асоцирани со грипот.

Кој треба да се вакцинира против грип?

Вакцината против грип е незадолжителна вакцина и се дава на доброволна база. Против грип е пожелно да се вакцинираат сите луѓе кај кои не постојат пречки (контраиндикации) за вакцинација. Сепак, постојат таканаречени "приоритетни ризични групи", на кои посебно им се препорачува редовна вакцинација со вакцина против грип секоја година.

Во оваа категорија спаѓаат:

- повозрасните лица - вообичаено оние над 65 години,
- лица со хронични форми на заболувања без оглед на возраста - пред сè:
- хронични белодробни заболувања (астма, ХОББ)
- хронични срцеви болести
- хронични метаболни заболувања (дијабет, гојазност)
- хронични бубрежни и црнодробни заболувања
- нарушувања на имунитетот од било каков вид (вродени / стекнати)
- малигни форми на болест
- бремени жени
- деца и помлади лица кои се на долготрајна салицилатна терапија (аспирин) поради некоја друга основна болест.

Постојат и други категории на население кои треба кои треба да имаат приоритет за вакцинација против грип, како што се лицата кои долготрајно престојуваат во институции за згрижување, нега и лекување, како и категории кои поради професионална изложеност и можност да го шират заболувањето - каде пред се спаѓаат здравствените работници, исто така се препорачани групи за вакцинација.

Понатаму, вработените во т.н. критична инфраструктура, односно институциите кои се од витален карактер за функционирање на државата (полиција, војска, погранични служби, пожарници, комунална хигиена и водоснабдување, снабдување со електрична енергија, телекомуникации и сл.), се исто така категорија за која се препорачува вакцинирање против грип.

Кога е надобро да се вакцинираме против грип?

Најдобро е вакцината да се прими пред почетокот на сезоната на грип (октомври, почеток на ноември), за да може организмот да развие имунитет навреме. Не е штетно или недозволено да се прими вакцина и подоцна во текот на сезоната, но тогаш се зголемува можноста човекот да заболи пред да биде заштитен.

Дали треба да се вакцинираме секоја година?

Вакцината му обезбедува заштита (имунитет) на организмот од вирусот на грип во времетраење од најмногу една година и затоа е потребно вакцинацијата да се повторува секоја година пред започнување на сезоната на грип. Секако дека голема улога игра и фактот дека вирусот од година на година претрпува одредени помали или поголеми антигенски промени, па затоа и вакцината може делумно или потполно да се разликува од онаа од претходната година.

Дали треба да не загрижува сигурноста и безбедноста на вакцината?

Вакцината против грип е безбедна вакцина. Пред да биде одобрена нејзината примена кај населението, таа ги помнала сите фази на испитување од страна на надлежните институции во однос на нејзината сигурност, безбедност и ефикасност. Употребата на ова вакцина во изминатите 60 и повеќе години и позитивните ефекти од таа примена кај милиони вакцинирани лица, ја вбројуваат во редот на безбедни и сигурни за употреба вакцини.

Од што зависи ефикасноста на вакцината?

Вакцината е со докажана имуногеност и добра ефикасност.

Ефикасноста на вакцината против грип зависи примарно од возраста и од имунокомпетенцијата на вакцинираното лице, како од степенот на сличност помеѓу

вирусите кои ги содржи вакцината и оние кои тековно циркулираат. Таа дава толку подобра заштита колку што антигенски е послична со вирусниот тип/подтип кој кружи помеѓу населението.

Кај постарата популација (над 60 годишна возраст), се смета дека вакцинацијата го намалува морбидитетот асоциран со грип за 60%, а морталитетот за 70-80%, додека кај здравата возрасна популација намалувањето на морбидитетот изнесува 70-90%.

Кои се најчестите несани реакции после вакцинација?

Како и сите други лекови и биолошки препарати може да даде несакани реакции после вакцинација. Тоа се најчесто благи, локални реакции - болна осетливост, црвенило и оток на местото на убодот. Во ретки случаи може да даде и системски реакции во смисла на покачена телесна температура, треска, главоболка, мускулни болки, малаксаност или гадење, но и овие симптоми траат кратко и се губат во рок од 24-48 часа. Исклучително ретко може да дојде до појава на тешки, живото-загрозувачки несакани реакции од типот на алергиски реакции, како што е на пр. анафилактичен шок.

Треба да се знае дека вакцината против грип е мртва која не содржи цели вируси, туку само нивни делови - вирусни партикли, поради што не постои опасност вакцинираното лице да заболи од грип, ниту вакциналниот вирус да го пренесе на друго лице.

Постои и жива вакцина против грип, која се вшприцува во носот во вид на спреј, но нема широка примена. За разлика од претходната, живата вирусна вакцина се дава кај здрави лица, не постари од 50 години и не се дава на деца до 2-годишна возраст, ниту на бремени жени.

Кој не треба да се вакцинира против грип?

Со мртвата инактивирана вакцина која се употребува кај нас не смеат да се вакцинираат деца до 6 месечна возраст.

Воопшто, вакцината против грип е контраиндицирана кај лица кои имаат алергија на некоја од состојките на вакцината, или имале тешка, живото-загрозувачка алергиска реакција на претходна доза од вакцината.

Бременоста не е контраиндикација за вакцинација, напротив се препорачува бремените жени да се вакцинираат и да се заштитат од тешки форми и компликации што може да ги предизвика инфлуенцата.